

30298, II, L. F.

874

Letno sporočilo

dvorazredne ljudske šole

v

Višnji gori

Weixelburg.

1877.



V Ljubljani.

Natisnil R. Millic. — Založila dvorazredna ljudska šola v Višnji gori.

1877.

I.

Ljubezen do staršev.

I.

V znožji stermega pogorja daljne, divje Sibirije je stala pred več leti revna, samotna hišica. V hišici uboštva in revščine so prebivali starši z edino mlado hčerko Milko, ki so bili nekdanj z vsem časnem življenjem obilno obdarovani; pa po nevošljivosti in krivem obdolženju svojih sovražnikov so bili za vselej v daljne sibiriske puščave obsojeni. — Milka se ni spominjala, kedaj je prišla v divji, dolgočasni kraj; zatoraj nij občutila in spoznala svoje žalostne in nemile osode, preživela je svoja otročja leta v nedolžnem veselju in bila edina tolažba in veselje svojih nesrečnih staršev. Komaj deset let stara, prične že nad sebo razodevati tiste lepe dušne lastnosti, ki so kinč in krasota ženskega spola; delavna, pobožna, ubogljiva, polna serčne ljubezni do svojih staršev je bila; razcvetovala se je pa tudi nje telesna lepota enako cvetlici o pomladanskem času, z eno besedo, bila je Milka deklica, ko malo tatic pod solncem. Kolikor bolj vendar so se odpirale njene dušne moči, toliko bolj je spoznavala tudi revščino svojih staršev. Posebno oče so bili vedno vsi pobiti in žalostni, kar je blago Milko do duše bolelo in peklo. O mislih, da pomankanje in revščina ste uzrok očetove žalosti, se je Milka vsake priložnosti poslužila, kaki krajcarček zaslužiti; kmalo je tudi celo po dneh hoditi jela, da bi kolikor mogoče več zaslužila in tako revni stan svojim staršem vsaj nekoliko polajšala. Ker je bila Milka pri delu na dneh posebno pridna, so jo povsod radi na delo jemali; kdo je bil pa tudi veselši od Milke, ko je o večerih s svojem pičlem in borem plačilom, vsa vturdena in spehana proti domači hišici hitela, in v taisto stopivša ljubemu očetu in materi roke poljubovaje, jim svoj zaslužek podala. Večkrat si je po dnevu od lastnih ust kruhek odtergala, da je na večer kaj več domov prinesiti zamogla. O takih prilikah se je sicer razlilo po očetovem resnobnem obrazu milo smehlanje, pozabili so navadno na kratek čas svojo revščino, ali notranja serčna žalost je navadno kmalo tudi zunanje veselje pregnala z njegovega obličja. Milka vidši, da ljubega očeta nikakor stanovitno razveseliti ne more, je čez to silno žalostna postala; mislila je, da oče z njo niso zadovoljni, in mnogo noči je prečula, britke solze točivši in vedno premišljevala, kako bi priserčnim staršem dopasti in njih revščino vsaj nekoliko polajšati zamogla. —

Neko noč zasliši očeta in mater, kako sta si v stranski izbi žalujoča eden drugemu svoj tugepolni stan tožila; oče so posebno serčno tudi svojo ljubo Milko pomilovali, ki se trudi in trudi za vsakdanji kruhek v potu svojega obraza, med tem ko bi imela v glavnem mestu se razveselovati nad dobrotami časnega življenja. Milka sicer nij bila radovedna deklica, ali slišati očeta od glavnega mesta i. t. d. govoriti, še bolj ušesa nastavlja in natanjko posluša, in zdaj še le se ji oči odprejo. Povzela je iz očetovega in materne pogovora, da Sibirija nij njih rojstni pravi dom, kakor je do zdaj mislila, da oče so bili nekdanj silno bogat premožen mož, in imeniten vojak v cesarski ruski vojski; slišala je dalje, kako so bili oni po nekem sovražniku krivo zatoženi in zatoraj od mogočnega cesarja za večno v Sibirijo pregnani. Občutljeji, kateri so serce naše Milke med tem pogovorom prešinili, bi težko katero pero popisalo, — od serčne žalosti se vsa trese, zamakne, premišljuje in hitro sklene, kaj hoče storiti. Komaj pričaka prvega svita, vstane in s priserčno molitvijo se Bogu priporoča, dokler oče ne vstanejo.

Zdaj stopi v izbo, in jokajoča jim pade okoli vrata, rekoč: Oče, oh ljubi oče, nocojšna noč je odkrila meni naš pravi tužni stan, pozno sicer so mi se oči odperle, ali hvala Bogu, vendar ne prepozno! Vzdigniti se hočem tje do glavnega mesta, pasti mogočnemu cesarju pred noge, zagotoviti ga, da ste nedolžni, in ne bom nehala prositi, dokler ne slišim iz cesarskih ust tolažilnih besed, da je vam vaša čast in vaše premoženje zopet nazaj povernjeno! — Oče osterme nad besedami Milke, ali solze jih polijejo in jim ne dajo niti besedice spregovoriti. Po dolgem jokanju, odprejo oče svoje usta in pravijo: Ljuba, priserčna Milka! Bog naj te blagoslovi, on naj ti da doživeti na zemlji boljših dni kakor meni, in naj ti poplača vse tvoje skerbi in vso ljubezen, katero tvoje nedolžno serce proti meni skazuje; zakaj gotovo bi moje kosti že krila zdavnaj hladna gomila, ako bi te Bog meni ne bil poslal kakor angela v tolažilo mojih serčnih britkost. Ali, priserčna Milka! tvoje želje, mene kdaj od tod rešiti, bodo na večno le brunne želje ostale, zakaj vedi, da Sibirija je grob živih, in kdor je tu sem pregnan, vidi cvetlice upanja še le unkraj groba cveteti; družbi človeški je tu sledni že odmerl. — Milka o teh besedah omolkne, ali preterden je bil njeni sklep, toraj povzame besedo in pravi: Ljubi oče! jez ne obupam nikakor, in prec danes se hočem na pot podati proti cesarskem mestu. Predraga moja! rečejo zdaj oče, kar tvoje blago serce želi, kar tvoje usta govorijo, to se ne more nikakor in nikdar doveršiti, ja tvoj um je celo preslab, zapopasti, kako da je nemogoče, kako se nikakor tvoje naprejevzetje djansko izpeljati ne more. Vedi, da od tod tje do glavnega mesta je več sto ur hoda čez neizmerne planjave, hribe, doline, velike reke; cele dni nij viditi živega človeka, tolikoveč pa divjih zveri, ki bi tebe, nezmožno deklico, gotovo raztergale. Ali ko bi še vsega tega ne bilo, je tam na sibirski meji ojstra straža, ki nobenega čez ne pusti, ako se s potnem listom in dovolenjem dostojno skazati ne more. Potni list pa le naš

ojstri gospod poglavar, ki daleč daleč od tukaj stanuje, dati sme in zamore; tega zadobiti je skoraj gola nemogočnost. Toraj, ljuba Milka, potolaži in vmiri se, združi temveč tvojo vsakdanjo molitev z mojo, da bi nas namreč dobri Bog kmalo poklical od tod, in nas preselil vse tje v tisto srečno deželo, kjer se časna žalost spremeni v večno veselje! —

Pri poslednjih očetovih besedah Milka popolnoma obmolkne. Vidilo se je, kakor da zdaj res spozna nemogočnost očeta rešiti iz teh pustin, in kakor bi bila svoje želje v globočino serca zakopala, nij odslej kar besedice čerhnila več od svojega namena. Ako je bila pa, kakor jo iz poprejšnega življenja poznamo, že posebno pridna pri svojih delih, si odslej nij privoščila skoraj počitka ne po dnevi, ne po noči. Večkrat je tako vtrudena na večer od dela domov prišla, da ji skoraj nij bilo več za živeti, vendar pa je še vselej namesti matere domača opravila opravljala, in iz nizkih oknic Milkine revne spalnice je gotovo vsak večer poslednja lučica berlela v temno noč. Molila je, ko sta oče in mati že spala, pred lepo podobico nebeške Kraljice, ki jo je na zidu pripeto imela, zamaknjena v serčni molitvi, bolj angelu, ko človeku podobna; nek nebeški mir je bil navadno čez nje obličje razlit. —

II.

Minilo je bilo tako več tednov, ko neki večer Milka silno hitro domov prihiti; vse nje obnašanje je razodevalo serčno veselje. Stopivša v izbico, kjer sta si oče in mati ravno zopet svoje nadloge potoževala, veselo zavpije: Ljubi oče, ljuba mati, veselita se z menoj! glejta tu moje dovoljenje, sibirsko mejo prestopiti, glejta tu moj potni list do glavnega mesta; ako Bog hoče, kmalo nam bodo zasijali boljši dnevi. Oče in mati obmolkmeta, Milka pa z veseljem dalje pripoveduje, kako je po starem čuvajskem zapovedniku, ki je bil posebno dobra duša, in pri katerem je velikokrat na delu bila, od deželnega poglavarja dovoljenje in potni list do glavnega mesta zadobila; da je pa od svoje prošnje proti njima do zdaj molčala, je storila zato, da bi njih veselje toliko večje bilo, ako bo svoj namen srečno dosegla. — Očetu in materi igrajo med temi besedami solze v očeh, ali ne solze veselja, ampak solze serčne žalosti.

Tako zdaj, povzamejo oče besedo, zdaj naju hočeš z materjo zapustiti? Ti najina edina podpora in veselje hočeš najino globoko žalost še povikšati, ker, ako naju zapustiš, te gotovo nikdar več vidila ne bodeva! O, kje tam je meja Sibirije, kje tam je glavno mesto! — Oh ljubo dete! to ti zapopasti nisi v stanu, in ako se na pot podaš, greš gotovo svoji smerti nasproti. Milko zdaj tudi solze polijejo, na koleni se spusti pred ljube starše, in z milim glasom pravi: Oh, ljubi oče, ljuba mati, odpustita mi, ker vama

toliko žalosti delam, prosim vaju pa tudi, ne odrecita mi mojih serčnih želj, in pustita se mi podati tje, kjer se Vam vaša čast, vaše dobro ime in vaše premoženje zopet poverniti zamore. Ne skerbita preveč za me, dobri Bog, na ktereга terdno zaupam, me gotovo ne bo zapustil, gotovo me bode njegov angelj spremljal na mojih potih, ter me srečno pripeljal na kraj svojih želj. — Ker je Milka tako in enako dolgo prosila, rečejo poslednjič oče: Tvoja pobožnost, tvoje terdno zaupanje na Boga, ljuba Milka, mi dela v sredi moje žalosti vendar serčno veselje; če tedaj že nij drugač, sprejmi moj blagoslov in pojdi tje, kamor te žene tvoja otročja ljubezen do mene in tvoje ljube matere. Midva pa hočeva doma neprenehoma za te moliti, da, ako se tudi tvoje želje ne dopolnijo, nas od tukaj rešiti, vsaj srečno v najino naročje nazaj prideš! — Zdaj so skupaj večerjali, po večerji pa so oče še Milki zaznamovali, kolikor se je naj bolj natanko moglo, pota in kraje, po katerih naj popotuje; poslednič opravijo večerno molitev in gredo k počitku, ker zjutraj zgodaj se misli Milka napraviti na dalni pot. V svojo izbico pridša poklekne Milka še enkrat pred podobo rožne device Marije, se ji zahvali za nje predprošnje pred Bogom do zdaj, priporoči se ji tudi goreče v nje mogočno varstvo na dalnem potu; potem pa vzame slovo od vsega, kar jo je tu veselilo, ker neki notranji glas ji naznanuje, da necej se zadnokrat znajde v svoji izbici. — Poslednič se vleže, kmalo se ji zatisnejo trudne oči, in ko se prebudi, sta bila oče in mati že na nogah vsa žalostna in pobita.

Milka se urno napravi, stopi iz svoje izbice, in vsi trije se še enkrat, oh morebiti zadnič, vsedejo skupaj k zajuterku, ki je bil obilno zalit z grenkimi solzami. Po zajuterku vzame Milka žakeljček, vloži noter svojo revno, pa snažno obleko, kakor tudi male krajcarčke za popotne potrebe, nabaše culico na herbet, vzame palčico v roko, jokajoča poklekne pred starše, ter jih še enkrat prosi za odpuščenje, kar jih je razžalila, in za njih blagoslov. Žalosti pri slovojemani moje pero popisati nij v stanu, ker njih lastne usta nimajo besede, globoke žalosti izreči, ki jo njih serca občutijo. Jokajoče vidimo vse tri klečati sredi izbe! —

Milka poslednič serčna vtsane, poljubi še enkrat staršem roke, in reče: Bog vas ohrani ljubi oče, ljuba mati zdrave doma, in mene na daljnem potu, on naj nas enkrat srečnejše združi, kakor se danes ločimo! „Bog z vami in z meno!“ so bile Milkinе poslednje besede, potem se urno zasuče in odide iz hišice. Oče in mati gresta jokajoča za njo pred hišne vrata, in s solznimi očmi gledata tu za njo, dokler ne pride do daljnega gozda, skoz ktereга je pot deržala. In še enkrat pomigne k slovesu svojim ljubim staršem z belo rutico zadnji pozdrav, in kmalo potem jo zakrije gosta hosta njih očem. —

Milko spremljati na nje potih skoz divje, neznane kraje, biti priče vsch njenih težav, stradanja in družega terpljenja zdi se nam preobširno; potrebovala je namreč le do sibirske meje več tednov

za potovanje. Vendar je do zdaj srečno premagala vse težave daljnega potovanja. Ali pridša v mesto K., kjer se je čez reko Volgo prepeljati morala, se z mnogimi drugimi potniki ladija potopi, in komaj bila je vboga Milka strašne smerti rešena. Na pol mrtva je bila potegnjena iz vode in prenešena v nunski samostan, kjer se je znajdla bolnišnica za ženski spol. Tu se je poloti huda bolezen; prestrašila in prehladila se je, kajti bil je že pozni jesenski čas. Ljubeznipolno obnašanje in dobra postrežba prijaznih nun ji je vendar zopet kmalo ljubo zdravje nazaj podelila, in preden se je od tukaj ločila, storila je v sercu Bogu zvesto obljubo, ako ljubim staršem rešitev iz pregnanstva od mogočnega cesarja izprosi, da hoče potem v samostanu ostati in streči revnim bolnikom. —

Ker si je bila v samostanu skoz svoje lepo in prijazno zadržanje ljubezen vsih nun pridobila, ji je ločenje od tod skoraj toliko žalosti napravilo, kakor ločitev od domače hišice; vendar ji želje, spolniti kmalo svoj namen, niso dale počitka ne po dnevi ne po noči. Misli njene bile so vedno le pri ljubih starših, tedaj jo je gnalo njeno blago serce vedno le naprej. Potovanje od tod do glavnega mesta je bilo vendar za njo z veliko manjšimi težavami sklenjeno, ker ji je bila šamostanska predstojnica mnogo priporočilnih pisem do svojih znancev v raznih mestih s sebo dala, tudi kraji so bili že bolj obljudeni, kakor po pusti Sibiriji. Vendar se je imela še boriti z mnogimi neprijetnostmi, in vsa vtrudena pride neko jutro v glavno rusko mesto Petrograd. — Hitela je najprej imenitno gospo iskat, na katero je imela priporočilno pismo od predstojnice samostanske, in ktera bi ji imela pomagati, da ložej pride do mogočnega cesarja; ali žalostne glase mora Milka slišati, da imenitne in dobre one gospe nij več pri življenji! Še drugo priporočilno pismo na nekega plemenitega gospoda je imela pri sebi, a tudi ta je bil šel daleč na svoje grajščino za dalj časa stanovat. —

III.

Milka se nij imela zdaj na nikogar pod milim Bogom obrniti, vtolažila se je vendar v svoji otročji priprostosti, češ, bom pa poskusila sama. Izprašala je ljudi sicer kmalo za cesarsko palačo, ali v taisto priti nij bilo tako lahko mogoče, kakor je vboga Milka v svoji priprostosti mislila. Vojaki, stoječi na straži med vratmi cesarske palače, jo z ojstrimi besedami nazaj zavernejo, rekoč: Poberi se, tu beračiti ni dovoljeno! Deržali so Milko zaradi revne obleke za beračico. Surove besede vojakov so plašno Milko tako presunile, da kar besedice spregovoriti ne more, oberne se proč, in solze ji zalijejo oči. Od serčne nepopisljive žalosti vsa omotena, se ne ve kam podati, hodi toraj od ulice do ulice, dokler k sreči ne naleti na neko sicer revno, a vendar dobro ženico, ktera ji na nje prošnjo malo izbico v stanovanje prepusti. Drugi in tretji dan

gre Milka zopet pred cesarsko palačo, ali straži se ne upa približati, le samo pazila je, kako bi se skrivaj notri zmuzniti zamogla. Četerti dan se res srečno zmuzne mimo straže in nepoznajoča šege cesarskega dvora, sede na stopnice in hoče tu čakati, dokler bi se gospodje, kteri so eden za drugim vun in notri hodili, nekoliko ne razšli. Zopet je naša Milka nesrečna, kajti nek služabnik v krasni obleki pridši po stopnjicah jo gerdo oštevati začne, rekoč: Kako se vendar podstopiš, tu v cesarski palači celo na stopnjicah beračiti! „Oh, ne želim beračiti, govorila bi le rada z mogočnim cesarjem,“ odgovori jokajoča Milka. „Kaj, ti hočeš s svitlim cesarjem govoriti? — menda se ti v glavi meša,“ se zakrohota strežaj, in že jo hoče po stopnicah spoditi, ko nek gospod zraven pristopi in mogočno strežaju reče: „Pusti deklico!“ Strežaj plašno odstopi. —

Gospod se začne z Milko takole pogovarjati: Ljuba deklica, kaj bi rada?

Milka: Z mogočnim cesarjem bi rada govorila.

Gospod: Ali imaš privolenje zato?

Milka: Kakošno privolenje?

Gospod: Ali ne veš, da, kdor s cesarjem govoriti hoče, mora spisano prošnjo vložiti, in le če se mu na to privoli, sme se cesarju približati.

Milka: Gospod! tega nijsem vedila.

Gospod: Od kod pa si doma?

Milka: Oh, ljubi gospod! daleč je moj dom, jez sem iz Sibirje.

Gospod: (Začudeno.) Za milega Boga! kako si vendar prešla ti šibka deklica, tako dalni pot?

Milka: Večni in vsegamogočni Bog in ljubezen do mojih ljubih staršev me je sim pripeljala.

Gospod: Kaj so tvoji starši?

Milka: Oh! revni so moji starši, pa revščino svojo po nedolžnim terpijo; oče moj so bili nekdanj imeniten častnik v cesarski vojski, pa krivo so bili od nekega sovražnika zatoženi in vsled tega v Sibirijo pregnani.

Gospod: Kako se imenujejo tvoj oče?

Milka: Miroslav Hrabrovski.

Gospod: In kaj želiš s cesarjem govoriti?

Milka: Zagotovila bi ga rada, da so moj oče nedolžni, in prosila rada za milost in rešenje iz sibirske sužnosti. —

Gospod ji na to odgovori: Nimaš sicer dovoljenja s cesarjem govoriti, vendar ker si daleč prišla, ti bodo dvorske šege spregledane, le malo tukaj počakaj, mislim da bodeš kmalo cesarja vidila. Pri teh besedah ptuji gospod Milko zapusti.

Malo časa potem stopi lepo oblečen strežaj pred Milko, in misleča, da je on cesar, mu že hoče k nogam pasti, ali prijazno ji on reče: Mogočni cesar hočejo s tebo govoriti, pojdi toraj z menoj. Plašljivo stopa za strežajem skozi krasno okinčane sobe, in ko do nekkih vrat prideta, jih strežaj urno na dve plati odpre. Milka

zagleda na pozlačenim prestolu sedečega tistega gospoda, s katerim je ravno kar v otročji priprostosti zunaj govorila! — Vsa omamljena stopi Milka pred cesarski prestol, ali nogi se ji pričneta šibiti, na kolena pade in namesto prositi, z jokajočim glasom reče: O ljubi moji starši, ako bi zdaj vedili, kam je mene božja milost pripeljala, gotovo bi Boga slavili! — Cesar zdaj prijazno Milko nagovori, ji veli vstati in se na stol, ktereга je strežaj na cesarsko povelje prinesel, vsesti. Iz stranske sobe stopi imenitna gospa. Bila je svitla cesarica. Na cesarjevo povelje mora Milka zdaj vse svoje življenje in svoje potovanje natanko povedati, in ko je na konci svojo prošnjo za rešitev staršev izustila in mogočnega cesarja očetove nedolžnosti prepričati hotela, ji on odgovori:

Ako bi tudi nobenega družega dokaza ne imel, me to zadostno prepričuje, da starši, ki so tako dobro in blago hčerko izredili, ne morejo hudobni biti; toraj imenujem od te ure tvojega očeta zopet častnika v moji vojski, in vse njih premoženje jim bo zvesto nazaj povernjeno. Očeta zamoreš tu v Petrogradu pričakati, ker bo še danes deželnemu poglavarju zaukazano, tvojega očeta oprostiti. Ti pa tudi še zanaprej stopaj po nastopljeni poti, spoštuj in ljubi svoje starše, in blagoslov božji bo nad tebo. —

Bogato obdarovana zapusti Milka, ki za svojo hvaležnost do mogočnega cesarja nij mogla nikoli besed najti, cesarsko palačo, in še le v bližnji cerkvi je prosila polna hvaležnosti v serčni molitvi za srečo in blagoslov visoke cesarske rodbine. —

Bilo je ravno danes 17 mescev, kar je bila zapustila domačo hišico. —

Drugi dan dopiše Milka, ki je bila zdaj v 16. letu, svojim staršem veselo prigodbo, da so rešeni, ter jim tudi ob enem naznani, da je ona Bogu obljubila, v samostan stopiti. „V nunskem samostanu boste zopet vidili Vašo do smerti vdano Ljudmilo“ — so bile zadnje besede njenega pisma.

Čez nekaj dni potem zapusti hvaležna, vesela in srečna glavno mesto Petrograd. Necega večera o Ave Mariji pozvoni v mestu K — šibka, krasna deklica Milka na samostanske nunske vrata, in prosi za prenočišče. Vratarica jo hitro spozna, in ona in vse nune so se silno veselile, da je srečno rešila svoje starše. Sprejeta je bila o malo dneh med njih družbo, ker ji je bilo to že pred nje odhodom od tod obljubljeno.

Ali kje je na svetu veselje brez žalosti? Milka kmalo zbolí, začne hirati in od dne do dne slabejša prihaja. Dolgo si je sama serčnost dajala, ker je mislila, da se še nij spočila od dalnega potovanja, ali neko jutro reče svoji prijateljici: Ljuba moja! vsaki dan se slabejši počutim, nad meno grudi smertna bolezen, in ako mojega ljubega očeta in drage matere kmalo, kmalo ne bo, jih na zemlji ne bom več vidila. Prijateljica jo sicer tolaži, ali Milka je čutila, kako ž njo stoji; toraj o malo dneh poprosi samostanskega duhovnika, da ji podeli sv. zakramente. — Zvečer tistega dne, ko je bila za smert previdena, poprosi samostansko predstojnico k sebi, in ji s

slabem glasom pravi: „Častitljiva mati, zahvaljujem se vam za vso vašo skerb, ki ste jo pervikrat, ko sem med to obzidje stopila in tudi zdaj do mene skazovali. Serčno sem želela: se vam za vaše dobrote že tu hvaležna skazovati, ali kakor se čutim, je v bukvalh previdnosti božje drugače zapisano. Smerti se ne bojim in rada zapustim svet, le svoje ljube starše bi bila v življenji še enkrat rada vidila. Če vendar poprej vmerjem, vas prosim, častitljiva mati, sporočite jim kadar semkaj pridejo moj zadnji serčni pozdrav in povedajte jim, da sem jih spoštovala in ljubila do smerti. V nebesih jih upam zopet viditi.“

To so bile zadnje besede naše Milke, in komaj pol ure potem je mili glas mertvaškega zvona iz samostanskega zvonika naznanoval, da se je nekdo preselil iz solzne doline v večnost. Milke nij bilo več med živimi! — —

V lepo belo oblečena in obdana z dišečimi cveticami je ležala Milka na mertvaškem odru. Še mertva se je milo na smeh držala in bolj nevesti, kakor merliču je bila podobna. Ravno drugo jutro bi se imelo izročiti njeno truplo črni zemlji, — ko na večer priderdra kočija pred samostanske vrate. Sedela sta notri Miroslav Hrabrovski in njegova žena. Glasno zazvončka durni zvonec in kliče vratarico odpreti. Kmalo so duri odperle in kmalo tudi spozna vratarica Milkinе starše. Na njih prošnjo, jih do Milke Hrabrovski peljati, od ktere sta že v bližnjem mestu zvedila, da je bolna, stopa vratarica molče naprej in jih spremi do izbice samostanske predstojnice. Z besedami: „tu so Milkini starši“, jih predstojnici predstavi, potem urno odide; bala se je namreč pričujoča biti, kadar bodo starši zvedili, da je Milka vmerla.

Predstojnica mirno reče staršem: Znane so mi iz poslednjega pisma, ki ga je vama pisala, zadnje besede: „v nunskem samostanu boste zopet vidili Vašo do smerti vdano Ljudmilo“ in res, v pre-roškem duhu je govorila. Vidili jo boste še, lepo nedolžno nevesto, ali kratka ločitev na pragu sibirske hišice bila je podoba dolge ločitve, ki nas vse enkrat čaka. Z žalostjo vama moram naznaniti, da je Milka hudo obolela — da je hotela tudi s popotnico vmirajočih previdena biti, da je rekla, če ne tu, v nebesih upam svoje ljube starše zopet viditi — in res je Bogu dopadlo jo v naj lepši mladosti poklicati na dobro zasluženno plačilo v nebesa! — Neizrekljiva žalost presune serca ubogih staršev pri teh besedah predstojnice.

„Peljite naju do nje“ so edine besede, ktere oče zgovoriti zamorejo. Ko po dolgem mostovžu do zadnje izbice pridejo, odpre predstojnica vrata in tu zagledata Milko kakor v rajski lepoti spati večno telesno spanje.

Oh, Milka, Milka! zajočeta obadva z milim glasom, tedaj za najino rešitev si morala dati lastno življenje; oh da sva te od sebe spustila, ker brez tebe nama je tudi cesarska palača spremenjena v pusto, dolgočasno Sibirijo. — O Milka! ljubezniva Milka! kdo bi si bil vendar mislil, da naju bodeš tako kmalo zapustila. —

V nepopisljivi žalosti prečujeta celo noč poleg trupla svoje edine hčerke, jo večkrat vroče poljubujeta na blede merzli lici, ter se ne ločita tudi trenutka ne od nje. Zjutraj je bilo med milim petjem prežalostnih nun prenešeno Milkino truplo v cerkvico, in od tod na bližnje pokopališče, kjer je bilo sprejeto v krilo černe zemlje in za večno prikrito telesnim očem prežalostnih staršev. — Male ure potem odpelje Milkine žalostne starše lepa kočija iz mesta K— proti Petrogradu, kjer jim je bila sicer čast in premoženje zopet obilno povernjeno, ali Milke nij bilo več in tudi veselje se nij nikdar več povernilo v njih serca. Kmalo sta ji tudi onadva sledila v hladni grob!

Ljuba mladina! prebravši to resnično prigodbo si bodeš morebiti mislila: Milka bi bila v resnici zaslužila, da bi se ji bilo na zemlji boljše godilo, ker je svoje starše res neizrečeno ljubila; ali namesto srečnega dolgega življenja je morala tako kmalo vmreti. Na take in enake misli ti v kratkem odgovorim: Dobri Bog je Milko poklical iz kratkega pozemeljskega terpljenja na večno plačilo v nebesa; zakaj zemlja, ako se nam tu še boljše godi, ostane vedno le solzna dolina, ki nam rodi za eno veselo uro gotovo mnogo žalostnih. —

Premila mladost, nada lepše in boljše prihodnosti! ljubi in spoštuj zvesto svoje skerbne starše, kakor tudi vse druge predpostavljene!

V Višnji gori, meseca avgusta 1877.

Jan. Nep. Skerbinec,

nadučitelj.

II.

Napredek šolske mladine.

II. razred:

Učenci.

Prav dobro so se učili:

Tomšič Franc iz Drage,
Volk Jožef iz Višnje gore,
Smrekar Franc iz Višnje gore,
Zaletel Martin iz Višnje gore,
Janežič Anton iz Višnje gore,
Omahen Jožef iz Pristave,
Finc Janez iz Deden dola,
Dolencec Janez iz Višnje gore.

Dobro so se učili:

Zajec Franc iz Starega terga,
 Strojani Karol iz Višnje gore,
 Lokar Anton iz Polja,
 Gorše Franc iz spodn. Brezovega,
 Zupančič Janez iz spodn. Brezovega,
 Zupančič Janez iz Križke vasi,
 Zaviršek Bernard iz Zavertač,
 Brodnik Franc iz Starega terga,
 Tomšič Ignacij iz Višnje gore,
 Turk Anton iz Višnje gore,
 Mišmaš Jožef iz Višnje gore.

Srednje so se učili:

Gros Jožef iz Dobrave,
 Habijan Franc iz spodn. Brezovega,

Kahne Karol iz Deden dola,
 Planinšek Jakob iz Vel. Loke,
 Smrekar Anton iz Višnje gore,
 Štepec Jožef iz spodn. Brezovega,
 Zavudnik Anton iz Višnje gore,
 Zupanec Janez iz Dobrave,
 Zupančič Janez iz Višnje gore.

Nezadostno so se učili:

Ahlin Franc iz Verha,
 Divjak Janez iz Peščenika,
 Dremelj Jožef iz Male Loke,
 Zajec Peter iz Vel. Loke.

Učenke.

Prav dobro so se učile:

Lokar Marija iz Polja,
Nadrah Ana iz Višnje gore,
Erjavec Antonija iz Višnje gore,
Erjavec Frančiška iz Vel. Loke,
Novljan Ana iz Peščenika,
Jerovšek Ana iz Dobrave,
Borštnar Frančiška iz Verha,
Hočevar Marija iz Peščenika,
Zupancič Uršula iz Dobrave,
Možina Marija iz Peščenika,
Mušič Frančiška iz Starega terga,
Novljan Johana iz Peščenika.

Dobro so se učile:

Tomšič Ana iz Drage,
Skubic Uršula iz Deden dola,
Starcar Marija iz Višnje gore,
Kastelic Matilda iz Višnje gore,
Radelj Frančiška iz Peščenika,
Zajec Frančiška iz Vel. Loke,
Strojan Uršula iz Višnje gore,
Zajec Marija iz Polja,
Štepec Marija iz Dobrave,
Kastelic Marija iz Peščenika,
Knez Marija iz Starega terga.

Srednje so se učile:

Erjavec Jozefa iz Polja,
Pristav Marija iz Višnje gore,
Ulčakar Marijana iz Male Loke,
Zajec Marija iz Vel. Loke.

Nezadostno so se učile:

Novljan Antonija iz Peščenika,
Ponikvar Alojzija iz Peščenika,
Rozman Johana iz Vel. Loke.

I. razred.

Učenci.

Prav dobro so se učili:

Pajak Franc iz Drage,
Tomšič Anton iz Verha,
Erjavec Janez iz Nove vasi,
Babnik Anton iz Vel. Loke,
Jaklič Karol iz Križke vasi,
Zajec Anton iz Starega terga,
Zupancič Valentin iz Križke vasi,
Erjavec Jožef iz Polja,
Hribar Franc iz Male Loke,
Virant Alojzij iz Višnje gore.

Dobro so se učili:

Verhovec Anton iz Vel. Loke,
 Radelj Janez iz Peščenika,
 Omahen Janez iz Višnje gore,
 Oven Martin iz Vel. Loke,
 Mušič Leopold iz Starega terga,
 Turk Andrej iz Višnje gore,
 Zupančič Ignacij iz Starega terga,
 Erjavec Janez iz Vel. Loke,
 Kokelj Franc iz Starega terga,
 Zajec Andrej iz Vel. Loke,
 Erjavec Janez iz Križke vasi,
 Dremelj Jožef iz spodn. Brezovega,
 Volk Janez iz Križke vasi,
 Starcar Franc iz Višnje gore,
 Nadrah Ignacij iz Višnje gore,
 Janežič Mihael iz Sela,
 Pristav Jožef iz Višnje gore,
 Kastelic Janez iz Sela,
 Dremelj Jožef iz Nove vasi,
 Dremelj Franc iz Nove vasi,
 Štepec Anton iz Višnje gore,
 Finc Ignacij iz Kamenberda,
 Kavšek Tilen iz Višnje gore,
 Radelj Janez iz spodn. Brezovega,
 Ahlin Janez iz Verha,
 Potokar Franc iz Vel. Loke,
 Potokar Janez iz Vel. Loke,
 Zaviršek Janez iz Zavertač,

Planinšek Anton iz Male Loke,
 Tomšič Janez iz Verha,
 Škufca Anton iz Verha,
 Gros Franc iz Dobrave,
 Zajec Franc iz Polja,
 Miklavčič Anton iz Nove vasi,
 Erjavec Franc iz Polja,
 Potokar Jožef iz spodn. Brezovega,
 Pajek Franc iz Višnje gore,
 Pajek Ignacij iz Višnje gore,
 Potokar Martin iz Vel. Loke,
 Zupančič Anton iz Višnje gore.

Srednje so se učili:

Hren Ignacij iz Polja,
 Palčič Martin iz spodn. Brezovega,
 Gros Franc iz Kamenberda,
 Pristav Ferdinand iz Višnje gore,
 Benegalija Franc iz Drage,
 Babnik Franc iz Vel. Loke,
 Menard Peter iz Vel. Loke.

Nezadostno so se učili:

Kalar Ignacij iz Deden dola,
 Groznik Anton iz Višnje gore,
 Starič Florijan iz Male Loke.

16 je bilo neizprašanih.

Učenke.

Prav dobro so se učile:

Zupančič Jozefa iz Višnje gore,
 Niklar Marija iz Višnje gore,
 Gorše Marija iz Peščenika,
 Potokar Marija iz Polja,
 Škufca Margareta iz Drage,
 Omahen Neža iz Dobrave,
 Obolnar Margareta iz Verha,
 Herman Viktorija iz Dobrave,
 Bivec Terezija iz Šent-Vida,
 Volk Ana iz Višnje gore.

Dobro so se učile:

Zajec Marija iz Vel. Loke,
 Dolenc Marija iz Višnje gore,
 Košak Terezija iz Pristave,
 Skubic Ana iz Deden dola,
 Rus Terezija iz Višnje gore,
 Finc Ana iz Kamenberda,
 Štepec Terezija iz Višnje gore,
 Štepec Marija iz Peščenika,
 Zaletel Franciška iz Drage,
 Starcar Jozefa iz Višnje gore,
 Kahne Alojzija iz Deden dola,
 Lokar Alojzija iz Višnje gore,
 Volk Antonija iz Višnje gore,
 Volk Alojzija iz Višnje gore,
 Brodnik Terezija iz Starega terga,
 Gorše Marija iz spodn. Brezovega,
 Rupnik Terezija iz Višnje gore,
 Perčun Ana iz Višnje gore,
 Radelj Marija iz Peščenika,
 Volk Ana iz Sela,
 Pevac Antonija iz Pristave,
 Omahen Terezija iz Dobrave,

Pajak Terezija iz Višnje gore,
 Zupančič Marija iz Križke vasi,
 Zupančič Marija iz Višnje gore,
 Oven Jera iz Vel. Loke.

Srednje so se učile:

Dremelj Marija iz Dobrave,
 Zupančič Jozefa iz Dobrave,
 Oražem Karolina iz Vel. Loke,
 Koprivec Franciška iz Vel. Loke,
 Kastelic Marija iz Peščenika,
 Zavudnik Marija iz Višnje gore,
 Pajak Marija iz Drage,
 Mauer Neža iz Kamenberda,
 Mehle Marija iz Vel. Loke.

Nezadostno so se učile:

Štrubelj Franciška iz Deden dola,
 Planinšek Margareta iz Male Loke,
 Zupančič Lucija iz Višnje gore,
 Rupnik Jozefa iz Višnje gore.

6 je bilo neizprašanih.

Konci šolskega leta je bilo v obeh razredih 108 učencev in 86 učenk;
 v ponavljavni šoli pa 26 " " 20 "

skupaj 134 učencev in 106 učenk.

240.

O p o m b a.

Prihodnje šolsko leto se bo pričelo 1. oktobra 1877.

Staršem, kateri imajo za šolo ugodne, t. j. 6 — 12 let stare, na duhu in telesu zdrave otroke, naj bo tukaj prijazno povedano, da zapadejo, če ne pošljejo svojih otrok 3 dni potem, ko jih bode krajna šolska oblast na njihove dolžnosti opomnila, kar se zgodi 8. dan po začetem šolskem letu, kaznen od 1 do 5 gl., oziroma v zapor do 24 ur.

Pošljite toraj svoje otroke o pravem času in radi v šolo, da obvarujete sebe škode in tudi otrokom ne kratite jim toliko potrebnega poduka.

V Višnji gori, meseca avgusta 1877.

Jan. Nep. Skerbinec,

nadučitelj in ravnatelj.

1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

Q u e s t i o n s

1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900